Lietas Nr. C15196913

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā, 2013.gada 22.oktobrī

Jelgavas tiesa: tiesnese J.Mauliņa

izskatīja rakstveida procesā civillietu AS „PrivatBank" prasību pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 17.jūnijā prasītājs AS „PrivatBank" cēlis tiesā prasību pret atbildētāju /pers. A/, lūdz piedzīt par labu prasītājam parādnieka neizpildīto līguma saistību summu Ls 1 162,17, ietverot izmantoto, bet neatmaksāto, kredītlimita summu (pamatparādu) – Ls 844,53, procentus Ls 136,02, līgumsodu par pamatsummas maksājumu kavējumu Ls 181,62, kā arī lūdz piedzīt visus tiesāšanās izdevumus un paredzēt prasītāja tiesības saņemt likumiskos kavējuma procentus 6% gadā no galvenās parāda summas līdz sprieduma izpildei.

Prasītājs prasību motivē ar to, ka, 16.04.2007. starp atbildētāju un AS „PrivatBank" tika noslēgts līgums par kartes „EXPRESS" konta atvēršanu, apkalpošanu un kredītlimita piešķiršanu. Saskaņā ar pieteikuma noteikumiem līgums sastāv no pieteikuma, Bankas Vispārējiem darījuma noteikumiem (Vispārējie noteikumi, Maksājuma karšu noteikumi) un bankas pakalpojumu tarifiem.

Norāda, ka saskaņā ar līguma noteikumiem prasītājs piešķīra atbildētājam kredītlimitu Ls 845 apmēra.

Parakstot līgumu atbildētājs apņēmās pildīt tajā paredzētās saistības, saskaņā ar līguma 6., 8.un 9.punktu maksāt prasītājam procentus 20,40% apmērā no faktiski izlietotās kredītlimita summas, sākot ar kredītlimita (tā daļas) lietošanas 31.dienu. Procentu maksājumu un kartes kredīta atmaksu atbilstoši līguma 7.un 10.punkta 10.1. un 10.2. apakšpunkta noteikumiem prasītājs ietur no līguma ietvaros veiktās minimālās kartes iemaksas summas, kuru atbildētājam ir pienākums veikt līdz katra mēneša priekšpēdējai dienai. Par katru minimālās kartes kredīta iemaksas summas apmaksas kavējuma dienu atbildētājs apņēmās maksāt prasītājam līgumsodu saskaņā ar bankas pakalpojumu tarifiem. Bankas pakalpojumu tarifos līgumsoda procentu likme dienā noteikta 0,274%.

Atbildētājs kavē līgumā paredzēto maksājumu izpildi, neveic kontā iemaksas, t.i., kredīta summas un procentu atmaksu saskaņā ar līguma 10.punktu (minimālā kartes kredīta iemaksas summa noteikta līguma 7.punktā). Saskaņā ar līguma 5.punktu kartes kredīta atmaksas termiņš ir 16.04.2009., prasītājs 03.01.2013. nosūtīja atbildētājam paziņojumu, kurā lūdza atbildētājam izpildīt visas līguma saistības 14 dienu laikā no paziņojuma nosūtīšanas dienas.

Norāda, ka uz pieteikuma sagatavošanas dienu minētās saistības netika izpildītas. Atbildētāja neizpildīto līguma saistību apmērs ir Ls 1 162,17, kas sastāv no izmantotās, bet neatmaksātās kredītlimita summas (pamatparāda) – Ls 844,53 (aprēķināts par laiku no 30.05.2007. līdz 29.10.2010., 30.05.2007. pirmo reizi tika kavēta pamatsummas apmaksa), procentiem – Ls 136,02 (aprēķināti par laiku no 29.04.2007. līdz 29.10.2010.), līgumsoda – Ls 181,62 (aprēķināts no 30.05.2007. līdz 29.10.2010.).

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1652., 1662., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1934. , 1943.pantu, 1946. panta pirmo daļu.

Tā kā galvenais parāds prasības iesniegšanas dienā nepārsniedz 1500 latus, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{19} panta otro daļu, ierosināta lieta par maza apmēra prasību.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Prasītājam izskaidrotas tiesības lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē (lietas 50.lapa). Tiesā nav saņemts prasītāja paziņojums par nepieciešamību iztiesāt lietu tiesas sēde.

Atbildētājam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta prasībām, nosūtīts prasības pieteikums un atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22} panta prasībām atbildētājam izskaidrotas procesuālās tiesības (lietas 49.lapa).

Atbildētājs paskaidrojumus nav iesniedzis, nekādi iesniegumi tiesā nav saņemti, lūgumi nav pieteikti, iebildumi pret prasību nav celti.

Ievērojot to, ka puses nelūdza lietas izskatīšanu tiesas sēdē un tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lieta tiek izskatīta rakstveida procesā, pusēm savlaicīgi paziņojot par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Motīvu daļa

Novērtējot prasības pieteikumā norādītos apstākļus kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa uzskata, ka prasība par parāda piedziņu ir pamatota un apmierināma daļēji.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka AS „PrivatBank" iepriekšējais nosaukums ja pirms 16.08.2007. bija AS „PARITATE BANKA", kas redzams arī no tiesā iesniegtā Uzņēmumu reģistra 2007.gada 16.augusta lēmuma kopijas (lietas 45.lapa).

2007.gada 16.aprīlī AS „PARITATE BANKA" un atbildētājs noslēdza līgumu par kartes „EXPRESS" konta atvēršanai un kartes kredītlimita piešķiršanu, saskaņā ar kuru banka izsniegusi atbildētājam „EXPRESS" karti ar kredītlimitu Ls 845 apmērā (lietas 14. lapa). Līgumā atbildētājs ar savu parakstu apliecinājis, ka ir iepazinies ar AS „PARITATE BANKA" Vispārējos darījumu noteikumiem, kā arī atzīst sev par saistošiem Bankas pakalpojumu tarifus, piekritis tos ievērot un pildīt, ko pienācīgi nav izdarījis.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Atbilstoši Civillikuma 1590.pantam, katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

Tiesai nav pamats apšaubīt, ka banka izsniegusi atbildētājam karti „EXPRESS" ar kredīta limitu Ls 845, ko apstiprina atbildētāja konta izraksti (lietas 16. – 18.lapa) un nenomaksātā parāda summa par „EXPRESS" kredītkarti Ls 844,53.

Atbilstoši Civillikuma 1943.pantam aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Ar lietā esošo aprēķinu (lietas 19. – 20.lapa) apstiprinās, ka atbildētāja pamatparāds par „EXPRESS" kredītkarti ir Ls 844,53.

Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu samaksas pierādīšanas pienākums gulstas uz parādnieku. Atbildētājs parāda samaksu nav pierādījis, tādēļ tiesai nav pamata apšaubīt parāda esamību.

Parakstot līgumu atbildētājs apņēmās pildīt tajā paredzētās saistības, saskaņā ar pieteikuma 6., 8.un 9.punktu maksāt prasītājam procentus 20,40% apmērā no faktiski izlietotās kredītlimita summas, sākot ar kredītlimita (tā daļas) lietošanas 31 dienu. Procentu maksājumu un kartes kredīta atmaksu atbilstoši pieteikuma 7.punkta un 10.punkta 10.1. un 10.2. apakšpunkta noteikumiem prasītājs ietur no līguma ietvaros veiktās minimālās kartes kredīta iemaksas summas, kuru atbildētājam ir pienākums veikt līdz katra mēneša 25.datumam (ieskaitot). Par katru minimālās kartes kredīta iemaksas summas apmaksas kavējuma dienu atbildētāja apņēmās maksāt prasītājam līgumsodu saskaņā ar bankas pakalpojumu tarifiem. Saskaņā ar maksājuma tarifiem līgumsoda procentu likme dienā noteikta 0,274% (lietas 44.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu, pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Civillikuma 1757.pants nosaka, ka, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti.

Civillikuma 1946.panta pirmajā daļā noteikts, ka procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Atbilstoši Civillikuma 1717.pantam līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt nevien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Civillikuma 1720.pants nosaka, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Līdz ar to kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts, kā arī, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Civillikuma 1.pants nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Civillikuma 1.pantā norādītais labas ticības princips nozīmē, ka katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ņemot vērā pretējās puses intereses.

Līgumsods ir civiltiesību institūts ar divējādu dabu, no vienas puses tas ir saistības pastiprinājums, no otras puses līgumsods kļūst par atbildības izpausmi, ja pastiprinājums izrādījies nepietiekams (K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Rīga, 2006., 115.lpp.).

No 16.04.2007. līguma par kartes „EXPRESS" konta atvēršanu, apkalpošanu un kredītlimita piešķiršanu (lietas 14.lapa) redzams, ka kartes kredīta atmaksas termiņš ir 16.04.2009.

Prasītājs prasības pieteikumā norādījis, ka nolīgto procentu prasījums ir Ls 136,02 aprēķināti par laiku no 29.04.2007. līdz 29.10.2010, savukārt, līgumsoda prasījums ir Ls 181,62 (aprēķināts no 30.05.2007. līdz 29.10.2010.).

Izvērtējot prasītāja tiesības prasīt līgumiskos procentus un līgumsodu, tiesa ņem vērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 30.janvāra spriedumu lietā Nr. SKC – 644/2013, kas nosaka, ka ar atkāpšanos no līguma vairs nepastāv līgumisks (juridisks) pamats piemērot bijušā līguma noteikumus par līgumiskajiem procentiem un līgumsodu. Prasītājam bez šaubām ir tiesības saņemt kredīta nedzēsto pamatsummu, kā arī procentus un līgumsodu, kas uzkrājušies līdz līguma izbeigšanas brīdim, un tā kā tas ir kapitāls, kas atrodas pie citas personas – tad no līguma izbeigšanas brīža arī likumiskos procentus saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu likumisks (likumā noteikts). Līgumsods šādā situācijā Civillikumā nav noteikts. Ar šo spriedumu Senāts atkāpjas no judikatūras un izdara precizējumu, ka līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt.

No prasības summas aprēķina (lietas 19.lapa) redzams, ka prasītājs aprēķinājis procentus Ls 136,02 par laiku no 23.04.2007. līdz 22.12.2009, līgumsods Ls 181,62, aprēķināts no 30.05.2007. līdz 22.12.2009. Savukārt no 2013.gada 2.janvāra paziņojuma atbildētājam redzams, ka līgumsods uz 2013.gada 2.janvāri ir Ls 164,35. Līdz ar to par nepamatotu tiesa atzīst prasītāja prasību pieprasīt līgumsodu Ls 181,62 apmērā. Tiesa atzīst, ka no atbildētāja prasītāja labā piedzenams uz 2013.gada 2.janvāri pieprasītais līgumsods Ls 164,35.

Tiesai nav pamata atzīt, ka būtu pārkāptas atbildētāja, kā patērētāja, tiesības.

Pie apstākļiem, kad atbildētājs nav izteicis nekādus iebildumus prasītājam vai arī tiesai līguma apspriešanas sakarā, tiesai nav pamata uzskatīt, ka pusēm par to pastāvētu domstarpības. Turklāt, kā secināms no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešā daļas ne katrs neapspriests līguma noteikums ir atzīstams par netaisnīgu. Par netaisnīgu līguma noteikumu uzskatāms tāds noteikums, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi.

Konkrētajā gadījumā līgumsods noteikts aizdevuma neatmaksāšanas gadījumā, kas pilnībā atkarīgs no atbildētāja rīcības. Tā kā līgumsoda apjomam likumā nav noteikti ierobežojumi, un tā samaksas pienākums iestājas tikai parādnieka vainas dēļ, tiesa atzīst prasītāja tiesības saņemt pielīgto līgumsodu Ls 164,35 apmērā. Tāpat, tiesa atzīst, ka atbildētājs nav apstrīdējis pielīgto procentu par aizdevuma lietošanu Ls 136,02 apmēru, kas ir samērīgs un taisnīgs un piedzenams no atbildētāja.

No AS „PrivatBank" 02.01.2013. paziņojuma par saistību izpildi pirms termiņa (lietas 46.lapa) redzams, ka prasītājs, sakarā ar to, ka konstatēts līguma saistību pārkāpums no atbildētāja puses, kas izpaudās līguma paredzēto maksājuma kavējuma veidā, izmantojot pušu noslēgtā līguma 1.1.32.punkta un 1.1.32.2. apakšpunktā noteiktās tiesības lūdz pirms termiņa izpildīt visas līgumā paredzētās saistības, tajā skaitā atmaksāt visu izmantotā kredītlimita summu, samaksāt procentus par izmantoto kartes kredītlimitu un līgumsodu. Minētais paziņojums nosūtīts atbildētājam uz deklarēto dzīvesvietas adresi 03.01.2013. (lietas 47.lapa). Nav iesniegts pierādījums par to, ka šo brīdinājumu atbildētājs nav saņēmis, kaut arī no līguma satura secināms, ka puses noslēgušas terminētu līgumu (lietas 14.lapa).

Ar lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem pilnībā ir pierādīti apstākļi un fakti, kādi norādīti prasības pieteikumā. Atbildētājs savas saistības pret prasītāju nav izpildījis prasībā norādītajā apmērā un termiņā, tādējādi no viņa par labu prasītājam piedzenams parāds par „EXPRESS" kredītkarti uz 2013. gada 17.jūniju Ls 1 144,190 kas sastāv no izmantotās, bet neatmaksātās kredītlimita summas (pamatparāda) – Ls 844,53, aizdevuma lietošanas procentiem no 23.04.2007. līdz 22.12.2009. Ls 136,02, līgumsoda uz 02.01.2013.– Ls 164,35.

Saskaņā ar Civillikuma 1811.pantu katra saistības tiesība izbeidzas pati no sevis, kad izpildīta tai atbilstošā parādnieka saistība, t.i. nolīdzinot parādu. Ja saistības tiesības priekšmets ir nauda, tad saistību izpilda ar samaksu.

Tā kā tiesā netika saņemti pierādījumi, ka minētā summa samaksāta prasītājam, tiesai nav pamata apšaubīt parāda apmēru. Tādējādi tiesa atzīst, ka prasītājs ir pierādījis atbildētāja parādu, kas ir piedzenams no atbildētāja par labu prasītājam.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas piedziņu, tiesa rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds norādīts prasības pieteikumā.

Līdz ar to saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu pēc prasītāja lūguma, ir pamats noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% gadā no parāda pamatsummas Ls 844,53.

Saskaņā ar CPL 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Prasītājs, iesniedzot prasību, samaksājis valsts nodevu Ls 174,33 (lietas 6. lapa), maksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 4,97 (lietas 7., 58.lapa).

Tā kā prasījums apmierināts daļēji, no atbildētāja tiesas izdevumi piedzenami proporcionāli: valsts nodeva Ls 171,73 (kas aprēķināta sekojoši: prasības summa ir Ls 1 162,17 jeb 100%; apmierinātā prasības summa ir Ls 1 144,90 (Ls 844,53 + Ls 136,02 + Ls 164,35), kas ir x; x = Ls 1 144,90 x 100/Ls 1 162,17 = 98,51%; 98,51% no Ls 174,33 = Ls 171,73); ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumu Ls 4,90 (kas aprēķināta sekojoši 98,51% no Ls 4,97), kopā Ls 176,63.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, atbildētājam nosakāms 7 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8. un 97.pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS „PrivatBank", reģistrācijas Nr. 50003086271, pamatparādu Ls 844,53 (astoņi simti četrdesmit četri lati 53 santīmi), aizdevuma lietošanas procentus no 23.04.2007. līdz 22.12.2009 Ls 136,02 (simts trīsdesmit seši lati 02 santīmi), līgumsodu par pamatsummas maksājumu kavējumu uz 02.01.2013 Ls 164,35 (simts sešdesmit četri lats 35 santīmi), un tiesas izdevumus Ls 176,63 (simts septiņdesmit seši lati 63 santīmi), ieskaitot tos prasītājam, kontā Nr. LV59PRTT0262513573210.

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda Ls 17,27 piedziņu.

Noteikt AS „PrivatBank", reģistrācijas Nr. 50003086271, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt 6% (seši procenti) gadā no parāda pamatsummas Ls 844,53 (astoņi simti četrdesmit četri lati 53 santīmi).

Noteikt /pers.A/termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 7 (septiņu) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās brīža.

Tiesas spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2013. gada 22.oktobra Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam, iesniedzot kasācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Tiesnese J.Mauliņa